

TONG yulduzi

N: 44
(66481)

2004 yil
1 noyabr - 7 noyabr

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiqqan
boshlagan

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOYIY HARAKATI.

BIROZ KULDIRIB, BIROZ O'YLATAR

Kelajagimiz yoshlar qo'lida. Haq gap. O'sib kelayotgan yoshlarning shijoatini, ilmga chanqoqligini, iqtidorligini ko'rganda, beixtiyor shu so'zlar yodimga tushadi. Fotimaning ijodi bilan yaqinroq tanishganim sari ushbu so'zlarning isbotini topaman.

Fotima Hamroyeva 8-sinf o'quvchisi bo'lishiga qaramay, tinmay ijod qiladi. She'rlari kishini biroz kuldiradi, biroz o'ylatadi. Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga tavsiya etilgan Fotimaga kelgusida omadlar tilab, qalaming yanada o'tkir bo'lsin, deb qolamiz.

Baxshillo RAJABOV,
«Gala-Osiyo ovozi»
gazetasi bosh muharriri,
O'zbekiston Yozuvchilar
uyushmasi a'zosi.

Umid

Zamonaviy kiyimlarni
yaxshi ko'ramiz.

Amma millatlik kayin u yoshlar

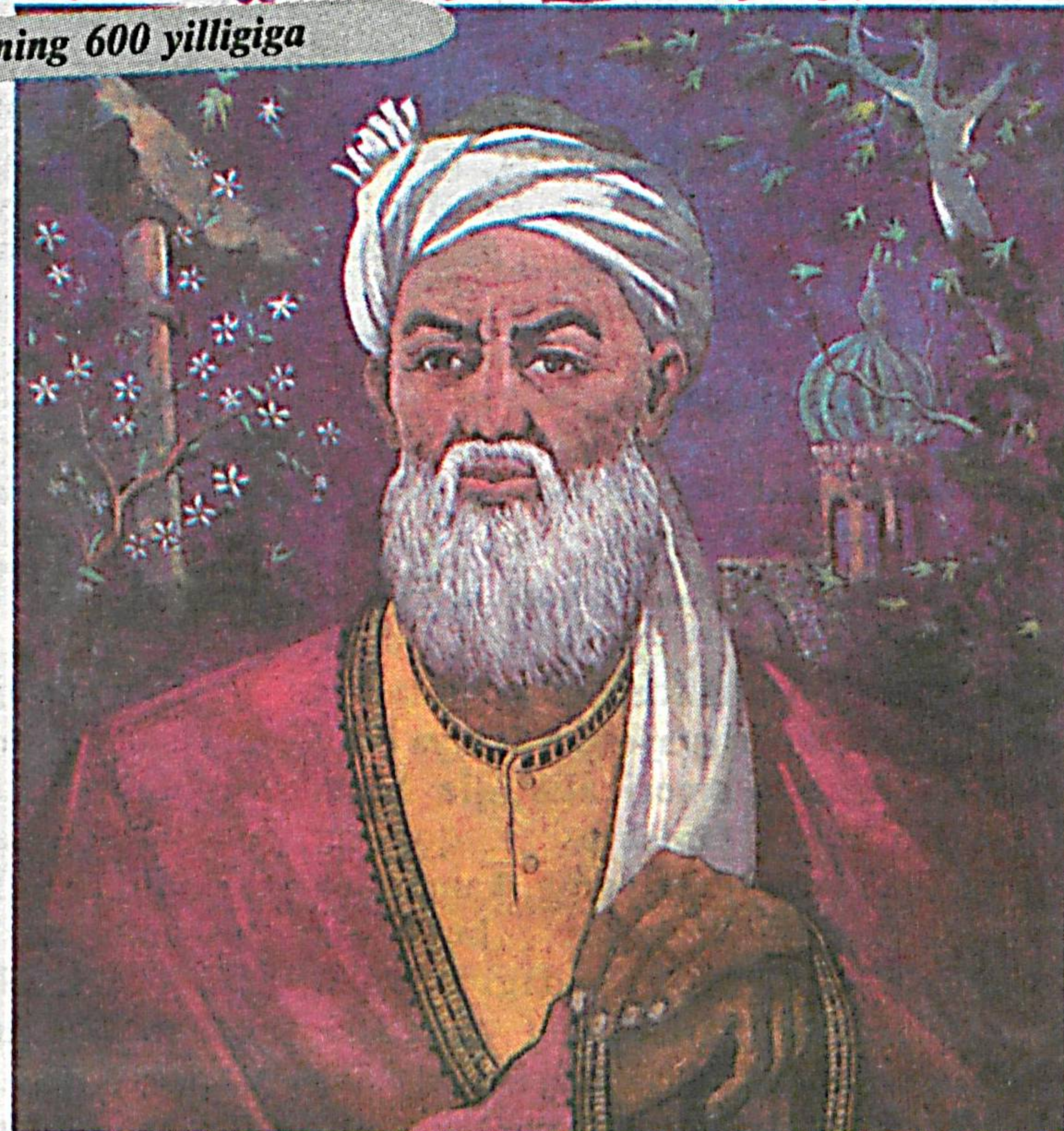
FILSIMLI OLAM

Hayotning har oni past-baland so'qmoq,
Uning sinovidan mushkuldur o'tmoq.
Aslida yaratgan har bir odamzod,
G'ami va kamiga andarmon ozod.
Bu dunyo o'tkinchi demoqlik bekor,
O'ylab ko'r, o'lmagay, o'chmagay ne bor?
Buncha berahmsan ey, sirti falak?
Bir kunda mag'lubdir hatto kapalak.
O'tib boraverar yilu fasllar,
Orqaga qaramay o'tar asrlar.
Daryodak vaqt - zamon o'taveradi,
Umr vidolashmay ketaveradi.
Ey inson, ko'zingni ochgil kattaroq,
Filsimli olamga kirmoq bo'lgan choq.
O'ksinma taqdiring emasku taxir,
Dunyo g'am-anduhsiz bo'lmaydi, axir.
Jahon shoirlari jahon haqida,
Biddilar ashi'oru masal, aqida.
Ular-ku abadiy qolmadi, ammo,
Ezgu amallari yashaydi illo!

Fotima Hamroyeva,
Buxoro viloyati, Buxoro tumani, Gala-Osiyo
shahridagi 1-maktabning 8-sinf o'quvchisi.

Xoja Ahror Valiy tavalludining 600 yilligiga

Aziz bolajonlar,
mustaqilligimiz sharofati
bilan Bahouddin
Naqshbandiy, Imom al-
Farg'oniy, Imom al-
Buxoriy, Imom at-
Termiziy, Xoja Ahror Valiy
kabi buyuk ajdodlarimizni
tanib, bilib boryapmiz.
Ular qoldirgan boy va
betakror ma'naviy
merosdan bahramand
bo'lyapmiz. Ana shunday
buyuk allomalar vorislari
ekanligimizda n
qalbimizda faxr va iftixor
tuyg'ulari jo'sh urayapti.

XOJA AHROR VALIY KIM?

Xoja Ahror Valiy
tavalludining 600 yilligi
haqida tez-tez
gapirilayotgan ayni
kunlarda hammamizning
ko'nglimizdan shunday
savol o'tishi tabiiy. To'liq
ismi Ubaydulloh Ahror
Valiy bo'lgan bu allomaga
«Xoja»
unvonini
qo'shib
atashadi.

Bu bilan
uning
«Xojagon» va
Naqshbandiya
tariqatiga
taalluqli
ekanligini
anglasak,
«Ahror»
deganda «Hurriyat» - qalb
hurriyati va ahror
hurriyatini o'zida mujassam
etgan inson sifatidagi fazilati
o'z aksini topadi. «Valiy»
degani esa u kishining
karomatlari va
kashfiyotlaridan nishonadir.

Yaqinda Mirzo Ulug'bek
tumanidagi o'quvchilar
ijodiyot markazida ushbu
tuman xalq ta'limi bo'limi
hamda 241-maktabning
o'qituvchi va o'quvchilari

ishtirokida bobokalonimiz
tavalludlariga bag'ishlangan
adabiy kecha bo'lib o'tdi.
Toshkent Islom
universitetining o'quv kafedra
mudiri, professor Abdulhay
Shar'iy Hamid Juzjoniy
ishtirok etdilar. Xalqaro
«Oltin meros»

jang'armasi raisi
Zarifa Eshmirzayeva,
«Ma'naviyat va ma'rifat»
markazining tuman bo'limi
rahbari Halima
Jumaniyozovalar tashrifi
o'quvchilarni behad
quvontirdi. Ular alloma hayoti
va ijodi haqida to'lqinlanib
so'zladilar. Naqshbandiya
tariqatining insoniylik,
mehnatsevarlik, poklik,
halollik kabi fazilatlarini keng
targ'ib qilishga hissa qo'shgan
buyuk zot haqida noyob

ma'lumotlar berdilar. Shu
maktabning tarix fani
o'qituvchisi Robiya
Rahmatullayeva ham faylasuf
olimning ilmiy qarashlari
beqiyos ekanligini ta'kidlab,
dalillar keltirdi. Maktab badiiy
jamoasi hamda O'quvchilar
ijodiyot
markazining teatr-
studiyasi
qatnashchilari
kechani
yanada qiziqarli
va maroqli
o'tishiga hissa
qo'shishdi.

Kecha
mehmonlari va
ishtirokchilari
O'quvchilar
ijodiyot markazining
«Ma'naviyat va ma'rifat»
bo'limi rahbari Shirmonoy
opa Asqarovaga alohida
minnatdorchilik bildirdilar.
Chunki bunday serma'no
kechani tashkillashda
Shirmonoy opaning
xizmatlari behad edi-da.

Nargiza AKBAR qizi,
Barno ESHCHANOVA.
Suratlarda:
Tadbirdan lavhalar.
Musavvir: Jo'ra Asron.

VAJON

Insonda bo'lsaydi mehrlil tuyg'u,
O'z xalqi, yurti-chun chekardi qayg'u.
Uning-chun bo'lsaydi vatan yagona,
U haqda so'ylardi jo'shib va yona.

Gar mendan so'rsangiz yurtim haqida,
Soatlab madhini so'ylardim uning.
Sen ham shu go'shani astoydil sevsang,
Serma'no, mazmunli o'tar har kuning.

Dilorom BOBODINOVA,
Toshkent Davlat Texnika
universitetining
2 - bosqich talabasi.

SURATGA TUSHAYLIK, DESAM...

Buvijonim Qunduzoy Xolovani mahallamizdagi yoshu qari birdek sevib e'zozlashadi. Ular to'yu ma'rakalarda qo'ni-qo'shnilariga hamisha bosh-qosh, eng yaqin maslahatgo'y. Buvijonimning donoligi, oqko'ngilligi, hamisha yetti o'lchab bir kesishlari bois tevarak-atrofimizda ahillik hukmron. Onajonim Mavjuda opa ham ularga qarata hamisha «qalbingiz mehr bulog'iga o'xshaydi-ya», deb ta'kidlaydilar. Bu gapdan buvimlar asta jilmayib qo'yadilar. Ularning yonlariga o'tirib, o'tgan-ketgan voqealarni jon-qulog'im bilan tinglayman. So'zlarida bir olam ma'no bor. Ularga doimo amal qilishga intilaman. Shunday oqila buvim borligidan qalbm g'ururga to'ladi. Bir kuni men buvimga: «Birga suratga tushaylik»,- dedim. Buvim ko'ngan bo'ldilaru, ammo suratlashga meni olma, deb qo'yibdilar. Men o'sha suratni sizga yuboryapman. Buvijonim nega suratga tushishni xohlamasliklarini hech bilolmayman...

Jahongir ODILOV,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
48-maktabning 9-sinf o'quvchisi.

ICHKI GO'ZALLIKDAN BAHRA OLAMAN...

B u g u n g i maktablardan birida dars yoshlarimiz, ayniqsa, berayotgan Silviya ismli qizlarimizning yurish-turishlariga, gap-so'zlariga hech e'tibor berganmisiz? Oqila, sipo, ibo va hayo bilan kiyinadigan qizlarimiz juda ko'p. Ammo, guruch ham kurmaksiz bo'lmaganidek, ularning orasida kalta yubkalaru, tor shim kiyib olib o'zini o'ta zamonaviy deb hisoblaydigan qizlarimiz ham yo'q emas. Quloqlaridagi qo'sha-qo'sha ziraklarni ko'rib, ko'zingiz qamashib ketadi. Qo'llaridagi uzuklarni-ku aytmay qo'ya qolay. Ularning gap-so'zlariga quloq tutib, jamoat joylarida o'zlarini tutishlarini ko'rib, ranjib ketasan kishi. Kattalar nasihat qilgudek bo'lsalar, hech tap tortmay, bizda hozir demokratiya, oshkoralik, har kim xohlaganicha yashaydi, deyishadi.

Xo'sh, aslida rivojlangan g'arb mamlakatlarida biz taqlid qiladigan o'sha «demokratiya» jarayoni qanday kecharkin?..

Yaqinda Buxoro shahrida bo'lib, bu savolimga javob topgandek bo'ldim. Viloyatdagi litsey-

maktablardan birida dars berayotgan Silviya ismli amerikalik qiz bilan tanishib qoldim. Oddiygina, kamtarona kiyingan bu qiz Amerikadagi nufuzli universitet talabasi, o'ziga to'q, badavlat oila farzandi ekan.

-Silviya xonim, o'zbek qizlarining kiyinish madaniyati haqida qanday fikrdasiz? -so'radim undan.

To'g'risini aytsam, pardozu andozlar qilib olgan, kalta yubka, tor shim kiygan qizlaringiz bizning qizlardan ham go'zal ko'rinishadi. Ammo, menimcha bunday kiyimda har qanday joyda, har qanday davralarda yurish noqulay. Bizning kiyimlarni zarur bo'lgan vaqtda, kerakli vaziyatlardagina kiyishadi. O'zini nozik didli deb bilgan xonim kiyinish va orolanish me'yorini bilishi lozim.

-Erkinlik haqidagi tushunchangiz, aniqrog'i, demokratiya degani ko'ngli tusagancha kiyinib, to'g'ri kelgan yerda ko'ngliga kelgan gapni aytaverish huquqini beradimi?

-Demokratik davlat qurish uchun tashqi qiyofani emas, ichki olamni tayyorlash kerak. Erkinlikni aqlan teran tushunib, mas'uliyatini his qilish kerak. Buning uchun esa juda ko'p o'qish, o'rganish lozim. Davlatning ravnaqi uning bilimlari, dono

Mening fikrim

yoshlari qo'lida. Bizda badavlat, ziyoli oilalar moddiy boyliklari bilan emas, nodir san'at asarlari va noyob kitoblar bilan to'la kutubxonalar bilan faxrlanib yurishadi. Men ham kiyim-kechak va taqinchoqlarga pul sarflagandan ko'ra, ko'proq kitob sotib olishni afzal ko'raman. Tashqi qiyofaning maftunkorligidan emas, ichki olam go'zalligidan bahra olaman...

Ajabo, axir bu Qur'oni Karimning biz musulmonlarga bergan kalomi-ku. O'zga dinga mansub bu qiz unga chin dildan rioya qilsa-yu, biz uni bila turib, bilmaslikka olsak. Hozir Silviya oddiy qishloq xonadonlaridan birida yashayapti. Yaqinda ana shu xonadonga nufuzli firmaning prezidenti bo'lgan dadasi va onasi tashrif buyurib, xonadon sohiblariga minnatdorchilik bildirishdi.

Shu o'rinda men bir voqeani so'zlab berishni

joiz deb bildim. Sinfdosh dugonamiz tug'ilgan kunini nishonlash uchun bizni uyiga taklif qildi. To'kin dasturxon atrofida miriqib dam oldik, dugonamizga ezgu tilaklar tiladik. Ammo ertasi kuni non-tuz yegan o'sha xonadonimizning ko'rimsizligi-yu, jihozlarining zamonaviy emasligi, ota-onasining kiyimlari oddiyli haqida shivir-shivir gaplar tarqaldi. Bundan ko'rinib turibdiki, ayrim yoshlarimiz inson qadri uning boyligi bilan o'lchashar ekan.

Chet ellarda bo'lib qaytgan ayrim yoshlarimiz, bizda demokratiya yo'q, deya ayuhannos solishadi. Oddiygina kiyinishni ham eplolmasak, ulardek odil so'z aytishga qurbimiz yetarmikan?!

Shahnoza RAVSHANOVA,
Toshkent viloyati, Chirchiq shahridagi 2 - maktabning 7 - «V» sinf o'quvchisi.

KUZ FAROVAFI

Ko'kka bo'y cho'zib turgan,
mo'ysafid terak,
Sokin tebranadi, esar kuz shamoli.
Shoxlarda sarg'aygan yaproqlar halak,
Bog'da mevalarning tomadi boli.

Yomg'ir tomchilari tushar basma-bas,
Yig'lab forig' bo'lar dardidan samo.
Rohatbazsh tuyular hayot bir nafas,
Yerdan ko'tarilar namzush bir havo.

Yog'moqda kuzning ilk yomg'iri,
Kirib kelar endi sokin kuz.
Egnidadir sariq atlaslari,
Dehqon bobo xirmoningni tuz.

Yomg'irdan bo'shagan oppoq par bulut,
Bir lahza shoshmagin, qarab olayin.
Boshqa ko'p chigallik, yo'qolgan subut,
Senla ketgum, sochimni tarab olayin.

Bog'larga tushadi sovuq tomchilar,
Sarsari kezadi, kuzak shamoli.
Yo'laklarda xazon, yo'llarda xazon,
Kuz kirib keladi oltin navoli.

BOLALIK

Beg'ubor bolaligim singigan o'sha,
Beg'ubor osmonda aylagayman sayr.
Bolaligim o'tgan bu so'lim go'sha,
Deganday tuyular u menga xayr.

Cheksiz shodliklar va beg'am, betashvish,
Orzular bog'ida sayr etgayman.
Yoshlik yoqqan olov bermaydi sovlash,
Alangasi ichra yonib o'tgayman.

Moviy osmon bag'rini kezaman gohi,
Bolalik yodila, betashvish tanho.
Beg'ubor bag'riga singib ketgayman,
Bu foniy dunyoni men tark etgayman.

Ma'suma XASANOVA,
Uchqo'rg'on tumanidagi 24- umumta'lim
maktabining 8-sinf o'quvchisi.

ARALASH
TEST

1. Bolalar konvensiyasi necha bobdan iborat?
A) 32 bobdan. B) 34 bobdan. S) 33 bobdan.
2. O'zbekiston bu konvensiyaga qachon qo'shilgan?
A) 1991 yilda. B) 1993 yilda. S) 1992 yilda.
3. «Bobur» so'zining lug'aviy ma'nosi?
A) Yo'lbars. B) Sher. S) Bo'ri.
4. Boburning nechta farzandi bo'lgan?
A) 8 nafar. B) 9 nafar. S) 7 nafar.
5. U necha yoshda taxtga o'tirgan?
A) 12 yoshda. B) 11 yoshda. S) 30 yoshda.
6. Antarktidada yashovchi hayvonning nomini aniqlang:
A) Oq ayiq. B) Yo'lbars. S) Maymun.

Tuzuvchi:
Matluba RO'ZIMATOVA,
Namangan viloyati, Norin tumani.

Erta tongdanoq san'at saroyi yonida «Oq terakmi, ko'k terak, bizdan sizga kim kerak?», «Kamolot - men, Kamolot - sen» va yana allanimalar deb qiy-chuv qilayotgan o'g'il-qizlarni ko'rgan odamlarning ayrimlari ularni nim tabassum bilan kuzatishsa, boshqalari, erta tongda bular nima qilishyapti, degandek yelka qisib o'tib ketishardi. Qo'llarida katta-katta sumkalari ko'tarib olib, intiq ko'z tikayotgan bo'ladigan IV - ommaviy sayyor o'quv seminariga otlangan bu bolalar «Kamolot» va «Kamalak» sardorlari edilar. Nihoyat, avtobuslar ham ko'rindi. Yaxshiroq joyga qulayroq o'rnashib olish ilinjida hammamiz o'zimizni avtobuslarga urdik. O'zimiz bilan o'zimiz bo'lib ketganimiz bois biz bilan xayrlashish uchun kelgan ota-onalarimizning, issiqroq kiyinib olgin, deya tayinlashlari ham qulog'imizga kirmasdi.

SARDORLAR KENGASHDILAR

«Kamolot»da nima gap? Uzoq yo'l bosib, nihoyat «Semurg'» oromgohiga ham yetib keldik. Xonalarga joylashib ulgurmayoq majlislarni boshlab yubordik. Hamma birgalikda ishlarni sardorlar bilan amalga oshirdik. «Issiq kulcha» nomli gazetamizning yangi sonini chop etishga ham ulgurdik. Tunni bedor o'tkazib, radioeshittirishlar tayyorladik. Mehnatlarimiz natijasini sardorlar, hatto raislar ham yuqori baholashdi, tezkorligimizga qoyil qolishdi. Seminarlarga kelsak, sardorlar uch kun davomida o'qib-o'rganishdi, bilimlarini boyitishdi, shaharga yangi sardor ham saylandi. Tadbirning so'nggi kunida jami o'n olti nafar sardor kengash a'zolariga saylandilar. Ularni yaxshigina sinov asosida tayinlashdi. Toshkent shahar

«Kamalak» bolalar tashkiloti raisi Gulchehra Olimjonovaning ta'kidlashicha, bu yilgi murabbiylar safidan ilk sayyor seminarida qatnashgan oliy o'quv yurtlari talabalari ham joy olishibdi. Qiziqarli o'yinlar, turli musobaqalar, sport bellashuvlariga boy bo'lgan uch kunimizni qanday o'tib ketganini ham sezmay qolibmiz. Uch kun avval uchrashgan joyimiz - san'at saroyi yonida «Kamolot» va «Kamalak» sardorlari bilan iliq xayrlashdik. Bolalarning suyanchi va tayanchi bo'lishga intilayotgan tashkilot ishlariga omdalar tiladik. **Malohat TO'XTAYEVA,** «Yangi avlod» klubi a'zosi. **Muxiddin ALIMBOYEV,** talaba.

-Sanobar, bizga so'nar ekan. Tunda osmonda ma'lumki, «Yulduzlar, yulduz uchsa, kimningdir joni kimsizlar?» nomli uzildi, deyishadi. Siz bunga kitobingizdan bir qancha ishonasizmi?

2002 yilda nashr qilingan ushbu Yulduzlarga bo'lgan qiziqishim kitobimga o'zimga yoqqan shu savolga javob topa she'rlarimni kiritganman. Tabiatga qiziqqanim sababli, ona tabiatimizda uchraydigan har bir narsaga alohida e'tibor bilan qarayman. Yoz tunlari osmonga boqsangiz son-sanoqsiz yulduzlarni ko'rasiz. Ayrim yulduzlar porlab-chaqna b ko'rinsa, ayrimlari juda uzoqdan nur sochayotgandek xira ko'rinadilar. Ularni ko'rganimda qalbidam behisob savollar tug'ila boshlaydi. Yulduzlar qachondan beri osmonda nur sochishadi, ular bizdan qancha uzoqda, nima uchun ular faqat tundagina bizga ko'rinadilar... Shularga o'xshash savollar menga tinchlik bermaydi.

-Eshitishimcha, har bir insonning o'z yulduzi bo'lar ekan. Inson umri tugab, ruh tanni tark etgan zamon shu insonning yulduzi ham

Jumanova Sanobar Bozorboyevna - 1988 yil, 26 sentabrda Qoraqalpog'iston Respublikasining Amudaryo tumanida tug'ilgan. Hozirda Alisher Navoiy nomidagi Respublika Nafis san'at litseyining 10-sinf o'quvchisi. «Jetkinshek» Qoraqalpog'iston bolalar gazetasining jamoatchi muxbiri.

Uyimiz Amudaryo bo'yida deyiladi-ku. joylashgan. Shuning uchun -Ular qanday muammolar bo'lsa kerak, ilk she'rimni ham ekan? Amudaryoga atab

farzand orasidagi tushunmovchilikdan yuzaga kelsa kerak. Sir emas-ki, xalqimiz orasidan yuzlab o'zbek

SIRINGNI OCH, YULDUZIM

yo'zganman:
O'zing go'zal,
Suving shirin,
Senda azal
Sir yashirin.

Amudaryo
Onam mening,
Mehri daryo,
Bobom mening.
Amudaryo, Amudaryo...

Ilk she'rlarim o'zimga juda sayoz yozilgandek tuyuladi. Bu she'rim ham ilk tasavvurlarim mevasidir. Hozirgi yozayotgan she'r, maqolalarim birinchi yozganlarimdan farq qiladi. -Ularning farqi nimada deb o'ylaysiz? -O'zim o'ylamagan holda yoshlar muammosiga katta ahamiyat bera boshladim.

O'ylab yurgan narsalarim albatta qog'ozga tushadi. Yoshlikda esa bunday muammolarni xayolingizga ham keltirmaysiz. -Demak, asta-sekin ulg'ayaysiz. Ijodingiz ham siz bilan birga o'smoqda. Yoshlar muammosi dedingiz. Muammo ham yosh tanlaydimi?

-Yoshlarni qiynayotgan muammo - yoshlar muammosi

-Hozirgi kunda yoshlarga juda ko'p shart-sharoitlar yaratilgan. Lekin bu sharoitlardan har kim ham foydalana olo olmayotgani muammo bo'lib kelmoqda. Uzoq qishloqlardagi maktablarda sport zallari-yu, kompyuterlar mavjudmi? O'qituvchilar saviyasi, bilimi talabga javob beryaptimi? Yoshlar o'z vaqtida maktabga borib bilim olyaptilarmi? Afsuski, bu savollarga men «Ha», deb javob bera olmayman. Chunki bugungi yoshlarning muammosi ularning orzulariga yetishishi borasida uchrayotgan to'siqlaridan biridir. Yoshlar orasida uchraydigan yana bir muammo - tengdoshlarimdan ko'pchiligi o'z orzulariga ota-onalari qarshilik qilayotganidan nolib qoladilar. Ota-onalarimiz qizlarining raqqosa, aktrisa bo'lishlariga qattiq qarshilik ko'rsatadilar. Qanday qilib bo'lmasin bu orzularini chil-parchin qilishga urinadilar.

Yoshlar nigohi

-Ota-ona o'z farzandiga hech qachon yomonlikni ravo ko'rmaydi. Ular uzoqni ko'ra biladilar. Menimcha, bunday muammolar oiladagi noqulay vaziyatdan, ya'ni ota-ona va

raqqosa hamda aktrisa qizlar yetishib chiqmoqda.

-To'g'ri, ana shunday raqqosa qizlarni oynayi jahon orqali ko'rib, havas qilgan yoshlarda orzular tug'iladi. Shunday ekan, aziz ota-onalarimiz ham bizning qalbimizga quloq tutishsa. Orzularimiz amalga oshishida ozmi-ko'pmi yordam berishsa.

-Bugungi kun yoshlari qanday bo'lishini xohlaysiz?

-Men bugungi kun yoshlarini benuqson, har xil illatlardan yiroqda, kamida uch-to'rt chet tillarini biladigan, eng asosiyi O'zbekiston nomini dunyoga tanitadigan sog'lom insonlar bo'lishini xohlayman. Albatta har bir o'zbek farzandi ilmga chanqoq bo'lsa, bu ilmni mukammal egallasa bizning vatanimiz ham oz fursatda rivojlangan mamlakatlar safiga qo'shilib, ulardan ham yuksakdan o'rin olishiga ishonchim komil. Men bunga ozgina bo'lsa-da, hissamni qo'shsam, o'zimni baxtli deb hisoblayman.

-Orzularingiz amalga oshishiga, muammolaringiz esa o'z yechimini topishiga tilakdoshman.

Suhbatdosh: Gulyuz BAHODIR qizi.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda)

Hiroqlik pahlavonga qirmizi zarbof to'n yopilgach, shahzoda unga yuzlandi:

-Barakalloh, xo'p xursand qilding!

Xaloyiq olqishi tinmaydi, pahlavonga chaqa-tanga berishardi, hayajonda choponlarini yechib yopgan yigitlar ham bor edi. G'iyosiddin Kichkina bir tillo tangani Alisherga tutqizdi, Alisher sevinch va ishtiyoq ila odamlar orasidan aylana yo'l topib, pahlavon oldida to'xtadi va ta'zimda bukilib, ikki qo'llab tangani uzatarkan, dedi:

-Zafaringizni qutlaymiz!

Atrofdagilar bolaning odob va zakovatidan hayratda edilar.

-Ofarin, ajoyib o'g'lon ekan!-dedi kimdir.

Pahlavon Alisherni yelkasidan quchdi.

Shu payt bag'dodliklardan to'rtinchisi o'rtaga tushdi. Birdan xalqning nafasi kesildi, maydonga sukunat cho'kdi. Baland bo'yli, bahaybat gavdali bag'dodlik pahlavon maydon o'rtasida bir tunj haykal kabi turardi. Vazirlar, beklar shivirlasharkan, shahzoda sekin dedi:

-Tavba, bundayini aslo ko'rmagandurmen!

-Haybati misoli dev, mudhish!- dedi bosh vazir.

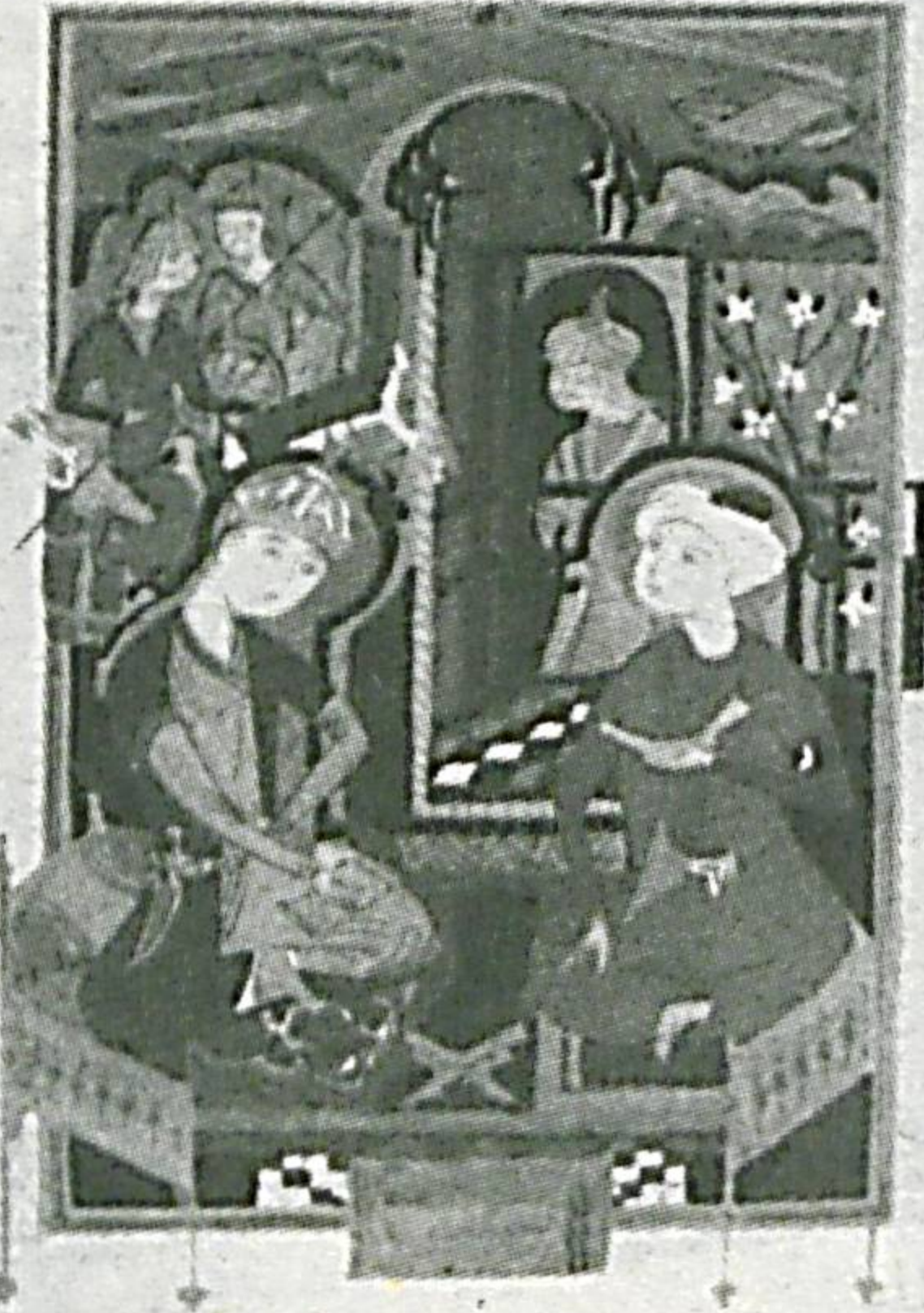
Shu on maydonga uning raqibi chiqdi. Bu pahlavonnig shuhratini eshitmagan kishi yo'q, u samarqandlik, butun Turkiston o'lkasida tengi yo'q,

hanuz yelkasi yerga tegmagan bir pahlavon edi.

Hiroat aholisi yengil tortdi: «Bor ekan-ku», dedi ko'plar.

Alisher ham behad sevingan edi, u otasining pinjiga kiribroq o'ltirdi.

«Hirotdan Hindikushgacha cho'zilgan buyuk o'lkamizning

o'ziga xos shavkati, dabdabasi, an'anasi bor», deb o'ylardi Alisher o'zicha.

Maydondagi pahlavonlar salmoqli harakatlari bilan birbirlarini sinashga kirishgan edilar. Ularning kuchlari tengligini tomoshabinlar payqagan. «Arabning payi pishiq, olishishi chaqqon», derdi ba'zilar, «yo'g'-e, bizning pahlavon chakki emas, ko'ring, belida gap ko'p, bilagi zarbdor», deyishardi boshqa birovlar. Alisher bu so'zlarning hammasini uqib o'ltirardi.

Pahlavonlar endi astoydil

ALISHERNING YOSHLIGI

OYBEK

olisha boshladilar. Qizg'in, zo'r kurash bo'ladigan ko'rinardi.

-Bizning mamlakat pahlavonlari aksariyat quvvatda benazir va qomatdor bo'ladilar, deya g'urur-la shivirladi yonidagi vazirga shahzoda.- Samarqandlik pahlavonimizga razm soling, xushqomat, hamlador...

-O'lkamizda zo'r pahlavonlar bor, hazratim, - deya ta'zim ila shahzodaga murojaat etdi sarkadalardan biri, - ular kurash hadisini yaxshi bilurlar. Afsuski, Ulug'bek Mirzoning dillari yolg'iz ilmga bog'lanib qolmish, sipohi pahlavonlar bilan ishlari yo'q. - Bir on sukut etgach, tovushsiz shivirladi - Samarqand vodiysini bir kun tangrim shahzodamga ato qilg'ay.

Alovuddavla ichdan sevingan esa-da, siltab javob qildi:

-Hazrat Ulug'bek podshohi olamdiki, ellar, qavmlar, barchasi uning muborak ilkida bo'lmog'i lozimdur. - Bir zum sukut etgach, davom etdi. - Hazrat tilsimot olamiga g'arq bo'lmishki, albatta, bu islom diniga xilof. Astag'firullo, gunohi azim!

-Shahzodam, amiri buzurg Temurning evarasi, gavhari charog'onidursiz, - dedi shahzodaning yaqin sipohlaridan biri. - Jannatmonand Samarqand sizning nasibangizdir.

Shahzodaning yuzi yorishib ketdi-yu, ammo sukut saqladi. Kurash dahshatli boradi. Olomon zo'r hayajonda, Alisher zavq ila berilib kuzatar, goho otasining qo'lini siqib, nimadir deb qo'yar edi.

-Mehmon ham, bizning pahlavon ham misoli dev, dada, kuhrash mundoq mudhush bo'lurmi...

-Kichiklikda ko'p ko'rganmiz, o'g'lim, - deya uqtirdi otasi, - har bir pahlavonlar bor ediki... Ba'zilar olamdan o'tdi, ba'zilar munkillab yuribdi. Ha, bular ham chakki emas.

-Fahmimcha, pahlavonlarning eng zo'ri shulardir, - dedi Alisher.

Shu payt xaloyiq dengizida nogoh bir to'lqin paydo bo'ldi: «Shahzoda ketdilar, shahzoda ketdilar», degan gap bir lahzada og'izdan-og'izga tarqaldi. Yangi xabarni barcha eshitgan edi. Chopar kelib shahzodaga xabar yetkazgan edi: Qishloqlarda ahli kishtu kor qo'zg'olon ko'tarmish, falon emish, fiston emish...

G'iyosiddin darhol borib, bir necha beklar, barloslar bilan gaplashdi-da, Alisherning oldiga qaytdi.

-Yur, o'g'lim, ketdik.

G'iyosiddin Kichkina Alisher bilan tartibsiz harakatdagi olomon orasidan turtina-turtina bazo'r ot oldiga yetib borgach, shoshilib uni

qoziqdan yechdi va o'g'lini ko'tarib, egar ortiga o'tqizdi, o'zi yengil irg'ib otga mingan hamon, yo'rg'a ot yo'lga tushdi. G'iyosiddin uya yetgach, Alisherni tushirdi-da, oshig'ich holda saroyga jo'nadi.

Alisher eshikdan kirgan hamon onasiga kurash taassurotlarini gapirmoqqa shoshur edi.

-Afsus, qizg'in kechayotgan kurash zumda buzildi-da, qishloqlar notinch emish. Ha, shahzoda darhol o'rdaga jo'nab qoldi...

Suhbat ustiga kelib qolgan chol beparvolik ila qo'l siltadi:

-Mayli, azaldan shunday, dehqon qo'zg'olon ko'taradi, podsho ezib tashlaydi.

Alisher yangi taxtachani qo'ltig'iga mahkam qistirgan, shod va mag'rur, uch qadamcha ilgarilagan holda otasining oldida borur edi. Onasi ixlos bilan cho'miltirib, pokiza kiyintirgan. Oppoq salla, mullayoqa ko'ylak ustidan yengil adras to'n kiygan, oyoqlarida etik. G'iyosiddinbek ham soddagina, kamtar kiyingan. Ustida uzun yaktak, katta salla, oyog'ida mahsi-kafsh, katta dasturxonga tugilgan bir talay non va qatlamani ko'tarib borar edi. U ham shod, ruhi ko'tarinki. Bolasining salohiyatiga shubhasi yo'q, imoni komil.

(Davomi bor.)

Mushtipar ham o'zing, buyuk ham o'zing,
Kuyinchak ham o'zing, kuyuk ham o'zing...
Abdulla ORIPOV.

AYOL HAQIDA SO'Z

Insoniyat yaralganidan beri qanchadan-qancha shoir, hofiz, san'atkor kelib ketdi. Ular so'z, ohang sehri ila dillarni rom aylab o'tdilar. Lekin ularning barchasi muqaddas zot sanalmish Ayolning qiyosi, unga loyiq tashbehni topa olmadilar. Shuning uchun eng shirin kalom «Ona» degan so'z bo'lsa kerak. Eng aziz va tabarruk narsalarni ham onaga qiyoslab ataymiz: ona - tabiat, ona - tuproq, ona - Vatan...

Kichkinagina jussasiga tog'day bardosh, metin iroda, guldanda nozik jon, fidoyilik, bag'rikenglik mehrshavqatni mujassamlashtira olgan zot - Ayol! Seni tog'day bardoshli dedim. Agar o'sha bardosh bo'lmasa edi, yarim asrdan oshiq vaqtdan beri jangohda ketgan yoringni kutib, uning yo'liga termularmiding? U tishlab ketgan, uyingning to'rida hanuz egasini poylab turgan nonni shunchalik asrab-avaylarmiding?

Ayol! Seni metin iroda egasi deb atadim. Tong yorishmay o'rnidan turib, nonlar yopib, qorako'zlarga rizq ulashgan, so'ng dalaga yo'l olib, kun bo'yi tinmay mehnat qilgan, uya

qaytib kir-chir yuvgan, osh-ovqat tayyorlagan, «mayda-chuyda»larga o'ralashib, oftobni ham kuzatib qo'ygan oddiy ayolni yana qanday atash mumkin?

Ayol! Seni guldanda nozik dedim. Shuncha tashvishni ko'tarishga kuchi yetgan vujuding vaqti kelsa bir tomchi ko'z yoshingni ko'tara olmaganligi rost. Bir og'izgina aytilgan shirin so'z chekkan butun zahmatlaringni yuvib ketishi ham hech kimga sir emas. Sen borgan joy jannatday yashnaydi, nurga to'ladi:

Billur binafshalar silab poyini,
O'psa o'sma qo'ygan qoshi yoyini,
Rayhonga burkagan borgan joyini,
O'zbek ayolisan, O'zbek ayoli.

Ayol! Seni fidoyi deb atadim. Bir etak bolang bo'la turib, yana qanchalar go'daklarni o'z bag'ringa olib, onalik mehningni bera olding. Ularning o'ksik qalbini ko'tarib, boshida parvona bo'lding. Farzanding dardga chalinsa, sening yuraging darz ketdi. Beshik tebratgan qo'llaring aslo horimadi. Aytgan

allalaring tulari tonglarga bekamu-ko'st uladi. Bolangning tashvishi uchun o'z oroming, orzu-havasingdan kechganingni yana qanday atash mumkin?!

Seni qancha ta'rif etsam, ozlik qiladi:

Shunchalar mo'tabar ekan ostona,
Qadaming ming bora o'padi ona.
Sog'inib ketaman, oxir yetaman,
Ostona misoli xizmat etaman.

Sen mushfiq Ona, mehribon singil, kuyinchak opa, vafodor yorsan. Sening mehning mangu muzliklarni ham eritishga qodir. Qahring esa tog'larni ham larzaga keltira oladi. Eng mashhur allomalarning ham dastlabki ustozlari ham sensan. Shuning uchun ham jahonga Beruniy, Ibn Sino, Amir Temur, Ulug'bek, Navoiy, Boburdek zotlarni bera olding. Malika bo'lib yurt boshqarding, Vatan deb ko'ksingni qalqon qilding. Har bir xalq ayollarini o'z udumlaridan kelib chiqqan holda izzat qiladi. Kimdir yaltiroq liboslarga burkangan ayolni baxtli deb biladi, yana kimdir qomati raso ayolni eng ko'rkam

Jannat onalarimiz poyida ekan, ularni asrab-avaylaylik, farzandlik burchimizni ado etaylik.

Nuriddin HAYDAROV,
Umida SHODIYEVA.

O'ZBEGIM O'G'LONLARI

*Furtim tinchligining postonlarisiz,
Alpomish-u Ravshan dostonlarisiz.
Siz-la yashnomoqda bo'stonlarimiz,
O'zbekimning jasur, mard o'g'lonlari.*

*Femur tuzuklarin unutmay har dam,
Chegarada tashlar mardona qadam.
Qasamin oqlaydi, yurtin saqlaydi,
O'zbekimning jasur, mard o'g'lonlari.*

*Yurtning non-tuzini muqaddas bilib,
Vatani elini qalbga jo qilib,
Chinorday umrlar ko'rishsin albat,
O'zbekimning jasur, mard o'g'lonlari.*

*Botir askarlardir madadkorimiz,
Shu sabab osuda hur diyorimiz.
Siz-la gurkiraydi istiqbolimiz,
O'zbekimning jasur, mard o'g'lonlari.*

Madina QODIROVA,
Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi tumani.

Aziz tengdoshlarim, siz o'z maktabingiz tarixini bilasizmi? «Ha», deysizmi? Men esa avval tahsil olgan maktabim tarixini bilmasdim. Yaqinda uning tarixi bilan qiziqib ko'rdim. Shu bahonada maktab qurilishi, uning gullab-yashnashiga ozmi-ko'pmi mehnatlari singgan, umrini, bor bilimi va tajribasini bolalar tarbiyasiga bag'ishlagan, endilikda uzoq yillik samarali mehnatlari va farzandlari rohatini ko'rayotgan ustoz-murabbiy Nazirvoy ota Isroilov bilan tanishib, hamsuhbat bo'ldim.

XONDAYLIQDA BIR MAKTAB BOR...

Bolaligi suronli urush yillariga to'g'ri kelgani bois 12-13 yoshli chog'laridanoq ham o'qib, ham ishlaganlarini, Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika institutini muvaffaqiyatli tamomlab, yo'llanma bilan Surxondaryoning Denov tumanidagi 27-o'rta maktabda o'qituvchilik qilganlarini bilib oldim.

Ish faoliyatini Bo'stonliq tumanidagi o'zi tug'ilib o'sgan Soylik qishlog'idagi «Birlik» nomli o'rta maktabda davom ettirgan Nazirvoy aka dastlab ilmiy mudir, keyinchalik shu maktabga direktor bo'lgan ekanlar. Ustoz o'quvchilarga matematika fanidan saboq berish bilangina cheklanib qolmay, yangi maktab binosi qurilishiga ham boshchilik qilganlar. 1964 yilda qurilishi boshlangan 536 o'rinli maktab binosi 1972 yilda ishga tushirilib, Mirzo Ulug'bek nomi bilan atala boshlanibdi. Yil sayin maktab o'quvchilari soni ortgandan orta borgani bois, yana 640 o'rinli qo'shimcha zamonaviy maktab binosiga ehtiyoj sezilgan. Qarabsizki, Nazirvoy aka boshchiligidagi 1176 o'rinli maktab binosi bunyod bo'libdi.

Tinib-tinchimas ustoz Xondayliq qishlog'idagi kichkina va talabga umuman javob bermaydigan Hamza nomli 10-o'rta maktabga rahbar bo'lib o'tib, bu yerda ham yangi maktab qurilishi ishlarini boshlab yuboradilar...

Endilikda ko'plab shogirdlari, farzandlari, nabiralari ardog'ida qarilik gashtini surayotgan otaxondan ko'ngillaridagi ushalmagan orzu-armonlari haqida so'radim:

-Farzandlarimdan, hayotimdan juda mamnunman, deya so'z boshladilar ustoz. - Lekin birgina ushalmagan orzu-armonim bor. U ham bo'lsa, mablag' yetishmasligi tufayli Xondayliq qishlog'idagi maktab binosi qurilishining chala qolgani. 1296 o'rinli mazkur maktab

binosi tomining chala yopilganiga 16 yildan oshdi. Eski maktabning esa ahvoli «og'ir». Davr talabiga umuman javob bermaydigan bu maktabda sinf xonalari yetishmasligi bois o'quvchilar uch smenada o'qitiladi. Sport zali kichkina, sport maydonchasi yo'q. Oshxona ham talab darajasida emas. Qaniydi, yangi maktab binosini tezroq bitkazsak...

Nazirvoy aka «ko'nglimdagi armonim shu!», deya qo'l qovushtirib o'tirganlari yo'q. Maktabning hozirgi rahbari bilan

birga Bo'stonliq tuman hokimligiga qatnashmoqda. Otaxonning o'rinli talabini qondirish maqsadida tuman hokimi muovini shu masalada poytaxt Xalq ta'limi boshlig'i va boshliq muoviniga ham uchrashdilar.

Zero, yurtboshimiz I.A. Karimovning xalq deputatlari Toshkent viloyati kengashining 29 yanvar, 2004 yil bo'lib o'tgan navbatdan tashqari sessiyasida so'zlagan nutqlarida Bo'stonliq tumanidagi qurilishi bitmay qolgan 5 ta maktabni (Xondayliqdagi maktabni ham) zamonaviy, sport inshootlariga alohida e'tibor bergan holda qurib bitkazish kerakligini ta'kidlagandilar...

Xondayliqlik bolajonlarga yaqin kunlarda yangi maktab binosida o'qish nasib etishiga biz ham umidvor bo'lib qolamiz. Bugungi kunda o'zining 75 yoshini qarshi olayotgan keksa ustoz-murabbiy Nazirvoy akaning so'zlariga quloq tutib, u kishiga astoydil havas qildim. Biz yoshlar ustozdan bilim olibgina qolmay, g'ayratli va shijoatli bo'lishni, yurt dardini o'z dardi deb yashashlikni o'rganishimiz lozim ekan.

Umida MURODOVA,
Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumani,
Soylik qishlog'idagi 11 - maktabning
7 - «B» sinf o'quvchisi.

ARIQDAN QANDAY O'TDI?

Maktab partasi, o'quvchilik davrlari, qadrdon sinfdoshlarning bahs-munozarali inson qalbida bir umrga o'chmas xotira bo'lib qolar ekan. Esimda, 8- sinfda o'qirdik. O'sha yili kuz ancha sovuq kelgani bois barcha maktablarning yuqori sinflarida o'qish vaqtincha to'xtatilib, barcha o'quvchilar paxta terimiga safarbar qilindi. Terimning dastlabki kunlaridanoq kim qanday mehnat qilishi, nima hammadan bo'yi uzun bo'lishiga qaramasdan hecham paxta terolmas ekan. «Menga ham ozroq paxta terib beringlar», deganicha nuqul qizlarga yalingani-yalingan. Salima pardozni xush ko'rarkan. Biram bezanadiki, jo'yakning adog'igacha borsak ham uning pardoz qutisi qo'lida bo'ladi. Bahodir ancha chaqqon ekan, terimda hamisha ilg'or. Lola bo'lsa ariqdan sakrab o'tolmaydi. Unga hamisha dugonasi

Inobat yordam beradi. Hatto kichkina ariqchadan ham qo'lidan tortib o'tkazib qo'yadi. Har gal dastlab Lolani, so'ngra etagidagi tergan paxtasini ariqdan olib o'tayotganida unga qarab barchamiz kulib qo'yamiz. Inobatga ham qiyin-da.

Paxtazorda uchrashamiz

Xuddi onasi kabi doim dugonasini yetaklab yursa. Bir kuni tushlikka yaqin hammamiz uyum-uyum paxtalarimizni etaklarimizga joylab olganimizcha «telejka» tomon yo'lga tushdik. Bexosdan kattakon itning biz tomonga voylaganicha chopib kelayotganini ko'rib, shoshilib qoldik. Qarshimizdagi kattagina ariqning suvi ko'p bo'lishiga qaramasdan, itdan qochish uchun paxta to'la etaklarimizni ko'targanicha ariq tomonga yugurdik. Ne ko'z bilan ko'raylikki, Lola dugonamiz allaqachon ariqning u tarafida turardi. Inobat esa bizdan orqaroqda yugurib kelardi.

Narigi tarafga o'tib olganimizdan so'ng, hammamiz Lolani atrofini o'rab olib, uni turtkilay boshladik. Iya, sen o'zing ariqdan sakray olarkansan-ku, ajablanib so'rardi

qizlar bir-biriga gap bermasdan. U bo'lsa, tavba, o'zim ham buni bilmasdim, qanday qilib ariqning bu tomoniga o'tib qolganimga hayronman, derdi. Qopag'on it qo'rquvni yo'qotgandi.

Mohinur HAYDAROVA.

TONG

*Oppoq tong otmoqda barglarda shudring,
Qizarib ko'rinar tog'larning boshi.
Sariq yaproqlarim turar chayqalib,
Xazontar yuzida ko'zlarin yoshi.*

*Mayin sabo esar yuzimni silab,
Qachon ketar ekan ko'klamning isi.
Tongda sen quyoshni qarshi ol, do'stim!
Odamning kelmaydi bundan ketgisi.*

*Fabiat, tongda sen buncha go'zalsan,
Nedandir bundayin hikmat, tarovat.
Uyg'onish onlari shuning uchunmi,
Bunchalar latofat, bunchalar rohat!*

Gulizod VALIYEVA,
Toshkent viloyati, Quyi Chirchiq tumanidagi
26-maktabning 9-sinf o'quvchisi.

MASHAQQATSIZ MAQSADGA YETIB BO'LMAYDI

-Umida, siz juda mas'uliyatli, shu bilan birga sharaflari bir kasbni tanlabsiz. Bu kasbni tanlashingizga nima turtki bo'lgan? Yoki oilangizda shifokorlar bormi?

- Oilamizda shifokorlar yo'q. Oyim bosh hisobchi, dadam esa tadbirkorlar. Oyimning aytishlaricha, men bolaligimda juda ko'p kasal bo'lgan ekanman. Shunda oyijonim, sen katta bo'lsang, albatta shifokor bo'lasan, baribir oilada bitta shifokor bo'lgani ma'qul, degandilar. Ularning gapi bilan shifokor bo'lishni ko'nglimga tugib qo'ygandim. Mana, orzuimga yetishdim, desam ham bo'ladi.

-Shifokorning oldiga odamlar dardiga malham so'rab kelishadi. Dardmand odamni o'lim yoqasidan qaytarib olgan fidoyi insonlarni ham bilamiz. Sizning ish faoliyatingizda ana shunday tasodif bo'lib qolsa, nima qilardingiz?

-Shifokorning qalbi kiygan oq xalati kabi oppoq bo'lishi kerak. Bilasizmi, sizning bir og'iz gapingizga intiq bo'lib yotgan bemorga avvalo shirin so'z aytishingiz, uning ko'nglini ko'tarishingiz kerak. Keyin esa dori-darmonlar yordamida uni oyoqqa turishga yordam

berish mumkin bo'ladi.

-Tibbiyot sohasida o'qish bilan birga she'rlar ham yozib turarkansiz...

-Ha, she'riyatga yoshligimdan qiziqaman. Zulfiya she'riyatini sevib o'qiyman. Ularda odamni o'ziga tortadigan qandaydir kuch, joziba bor. O'zim yozgan she'rlarga kelsak, men «Munavvar tong», «Yoshlar ovozi», «Mahallamiz bolalari» va «Tayanch» ko'rsatuvlarida she'riy chiqishlar qilganman.

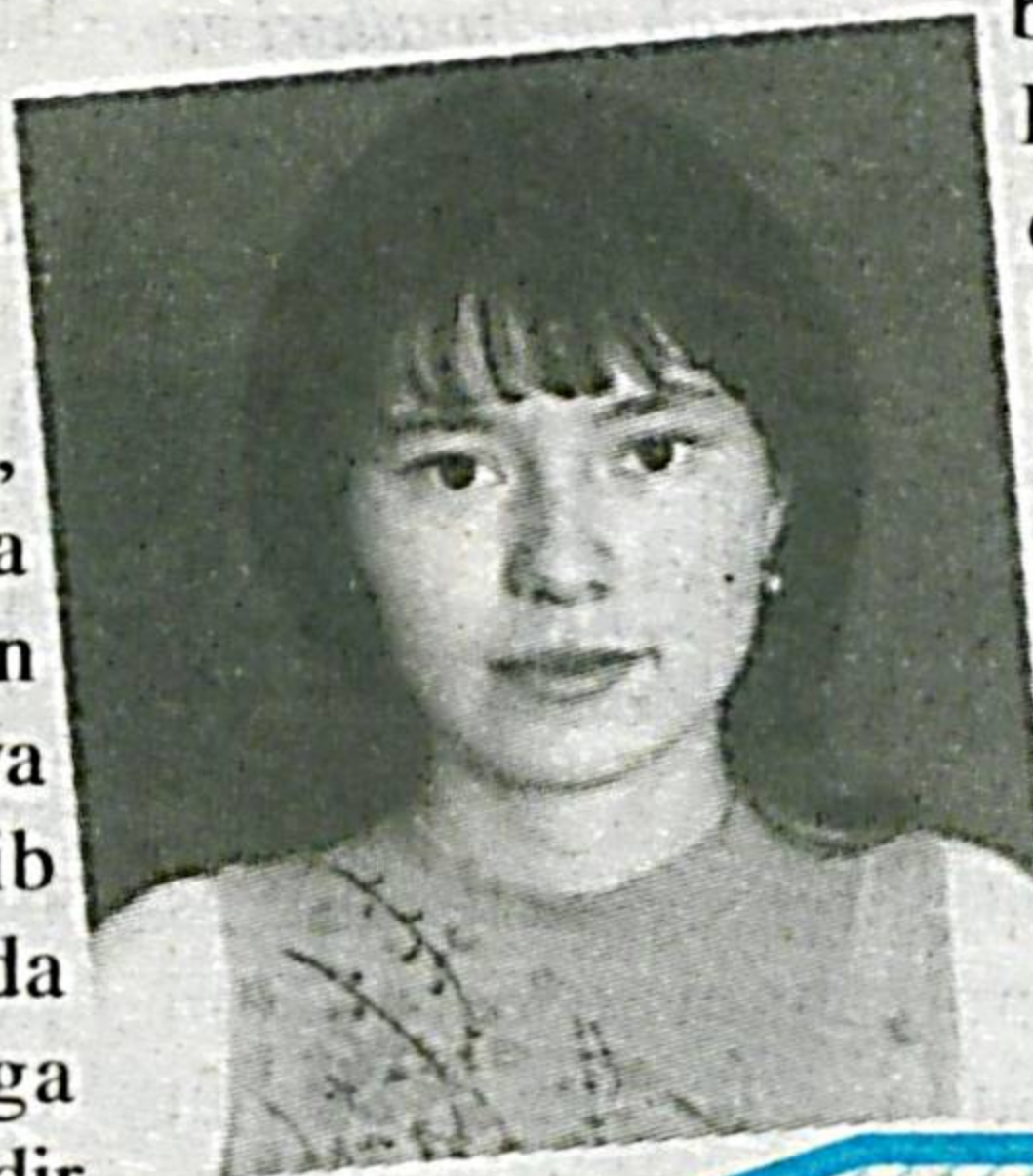
Ko'pincha «Tayanch» ko'rsatuvida soliq haqidagi she'rlarim bilan qatnashib turaman.

-Demak, soliqdan ham o'zmoz xabaringiz bor ekan-da?

-Maktabda o'qib yurgan kezlrimda ham jamoat ishlarida faol qatnashib turardim. «Huquqingizni bilasizmi?», 2003 yilda «Obod mahalla yili» munosabati bilan «Sog'lom muhit» mavzularida o'tkazilgan qator ko'rik-tanlovlarda qatnashib, g'olib bo'lganman. Konstitutsiya fanidan o'tkazilgan olimpiadalarda faol ishtirok etib, faxrli o'rinlarni egallaganman. Shuningdek,

«Tayanch» ko'rsatuvida telemusobaqa g'olibasi bo'lganman. Kollejimda ham deyarli hamma bayramlarga senariylar tuzib, o'quvchilarga yanangi she'rlarimdan o'qib beraman.

-Qiz bola uy

Tengdoshingiz Rustamova
Umida Avazovna - P.F. Borovskiy nomli Toshkent shahar tibbiyot kollejida davolash bo'limining 2-bosqich talabasi. Uning orzu-umidlari mo'vko'l. U haqda ko'proq bilishni istasangiz, marhamat, bizning suhbatimizga qo'shiling.

ishlarida ham epli bo'lishi kerak, siz o'qish, turli jamoat ishlaridan ortib, uy ishlariga ham yordam berasizmi?

-Ha, albatta, o'zim turli shirinliklar pishirishga juda qiziqaman. Men pishirgan tort va shirinliklarni uyimizdagilar maqtab yeyishadi. Bundan tashqari, uy yumushlarida ham oyimga yordam berib turaman.

-O'qish, ijod, uy ishlari, bularning hammasi sizga og'irlik qilmaydimi?

-Mashaqqatsiz maqsadga yetishib bo'lmaydi. Meni ham qator ko'rsatuvlarda

chiqishimda, ijodiy faoliyatimni yuzaga chiqarishimda kollejimizning ma'naviyat va ma'rifat ishlari bo'yicha rahbar muovini

Xolinisa opa Tojixo j'ayeva, Nurinisa opa Kalonova, Munira opa Nizomovalarning xizmatlari bor. Men aziz ustozlarimga fursatdan foydalanib minnatdorchilik bildiraman.

-Endi mavzudan biroz tashqariga chiqqan holda savol bermoqchiman. Zamonaviy yoshlar haqidagi fikringiz?

-XXI asr intellektual texnika asri deyilayapti, shunday ekan, biz kelajak avlod oldiga bir necha talablar qo'yilgan. Biz yoshlar intiluvchan, o'z maqsadlari yo'lidan og'ishmaydigan, zakovatli, izlanuvchan, zamon bilan hamnafas bo'lishimiz, o'tmishdagi ajdodlarimiz Amir Temur, A.Navoiy, Ibn Sinolarga munosib avlod bo'lishimiz kerak, deb o'ylayman.

-Kelajakdagi orzularingiz bilan o'rtoqlashsangiz...

-Eng avvalo yaxshi shifokor bo'lish. Chunki insonni yaxshi kunlarida xizmat qilishdan ko'proq og'ir kunlarida yelkadosh bo'lish, uning dardiga darmon bo'lish shifokordan sabr-bardosh, mashaqqat talab qiladi. Men shu

kasbga o'zimni bag'ishlagan ekanman, insonparvarlik, fidoyilik, shirinso'zlik kabi oliy fazilatlar sohibasi

bo'lishni, yana har bir o'zbekistonlik qiz orzu qilgan Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga sazovor bo'lishni istayman. Bu yo'lda tinmay izlanishga, turli mashaqqatlarni yengishga tayyorman.

-Suhbatimiz so'nggida she'rlaringizdan o'qib bersangiz.

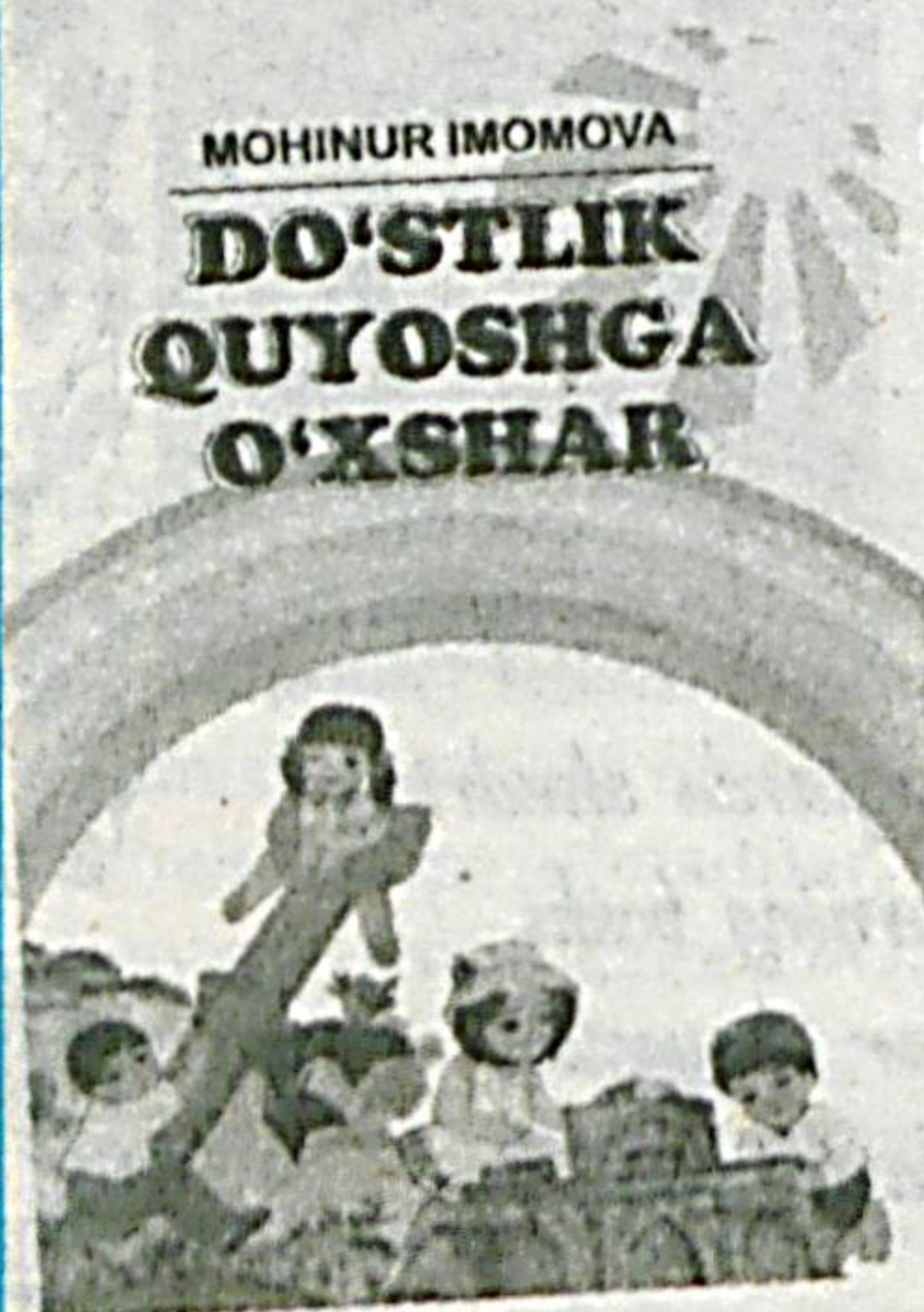
-Men «Yangi oy» deb nomlangan she'rimni o'qib bermoqchiman. Agar u tengdoshlarimga yoqsa, boshim ko'kka yetardi.

*Quyosh nurlariga ko'milib asta,
Qizg'ish tusga burkandi shu on.
Ortidan bulutlar borar ohista,
Qayda oshiyoni, bilmay dargumon.
Quyoshni kuzatib tog'lar ortiga,
Qaytishdi bulutlar yana moziyga,
Quyosh bilan birga boldi yorug' kam,
Borliqni qamrab olayotir tun.
Keyin asta tun sharfasida
Ko'kka chiqib keldi yangi oy...*

-Mazmunli suhbatimiz uchun tashakkur. Barcha niyatlaringiz yo'ldoshingiz bo'lsin!

Ozoda TURSUNBOYEVA
suhbatlashdi.

«DO'STLIK QUYOSHGA O'XSHAR»

Kitob - insonning eng yaqin do'sti hisoblanadi. Kitob o'qigan insonning dunyoqarashi keng, fikrlash qobiliyati ham o'zgalardan ajralib turishi hech kimga sir emas. Siz aziz bolajonlarga tengdoshingiz Mohinur Imomova «Do'stlik quyoshga o'xshar» deb nomlangan kitobini tortiq qilmoqchi. Ona tabiatga mehr, ota-onaga hurmat, vatanni sevish

Kitob javoningizga

kabi hislar bilan yo'g'rilgan bu she'riy kitobcha uning ilk to'plamidir.

Mohinur Imomova Parkent tumanidagi 44-maktabning 8-sinfida a'lo baholarga o'qiydi. Mohinurning qator she'rlari «Ma'rifat», «Adolat», «Parkent tongi», «Tong yulduzi» gazetalarida e'lon qilingan. Mohinurning bu kitobchasi sizga ham yoqishiga ishonchimiz komil.

Quyida uning shu kitobchadan joy olgan «Do'stlik» nomli she'rini o'qiydiz.

*Do'stlikka nima yetsin,
Do'stlik qanday soz.
Kimning do'sti ko'p bo'lsa,
Ko'rar ko'p o'zoz.
Igna bilan iflar do'st,
Doira bilan tor.*

*Suvlar bilan anhor do'st,
Gul bilan bahor.
O'rtoq orur yulduzlar,
Oy, Yer va O'tob.
O'quvchining eng yaxshi,
Do'stidir - kitob!*

Venera TURDIYEVA,
Parkent tumani, Zarkent qishlog'idagi
15-o'rtta maktab o'quvchisi.

GULGA TO'LSIN DALALAR

Tengdoshingiz Malikaxon Usmon Nosir nomli 40-o'rtta maktabning 10-sinfida o'qiydi. So'lim tabiatni, rang-barang gullarni, sayroqi qushlarni jon dilidan sevadi. Buning boisi bor, albatta. Chunki u go'zal Qibrayda yashaydi-da. Malikaning sodda, ravon fikrlar talqinidagi misralari esa bizni kiydirib to'ydiruvchi ONA YER qizi ekanligidan dalolat berib turibdi.

IBN SINO

*Shirin so'zin ayamasdan,
Xabardor u baland-pastidan,
Giyohlardan dori qilib,
Davo sirin mudom bilib,
Dunyo bo'ylab dong'i ketgan,
Xasta dilga najot etgan,
Fabibligin olam bilgan,
Bemortarga malham qilgan,
Xalqimizning g'ururidir,
Sharafshoni sururidir,
Fog'day baland qadrimizda,
Yashar mudom qalbimizda,
Ibn Sino,
Ibn Sino...*

FINCHLIK
*Finchlik bo'lsin barqaror,
Hech ko'rmang zulm, azor.
Baxtli bo'lsin bolalar,
Gulga to'lsin dalalar.*

*Finchlik bo'lsa hukmron,
Yashnaydi yurtim har on.
Finchlik bo'lsa barqaror,
Olamda kezar bahor.*

Malika ULUG'OVA,
Toshkent viloyati, Qibray tumani.

YULDUZLAR

KO'RINMAY QOLARMISH...

Yoz kunlarining birida buvim ikkimiz hovlimiz tagidagi supada yotardik. Allamahalgacha uyqimiz kelmay, osmondagi yulduzlarga termulib yotdik. Buvimning aytishlaricha, hozir yulduzlar ancha xira tortib qolganmish. Avvallari osmon juda tiniq va beg'ubor bo'lgani uchun porlab turgan son-sanoqsiz yulduzlarni bemalol ko'rish, ularning joylashishlariga qarab qay biri qaysi turkumga kirishini bexato aytish mumkin bo'lgan ekan. Yulduzlarning nima sababdan xira tortib qolgani sababini so'rasam, ular og'ir xo'rsinib, shunday dedilar:

-Ilgarilari odamlar tabiatni juda ardoqlashardi. Hech kim hovli-ko'chalarni changitib supurmas, xazonlarni yoqmas, chiqindilarni suvga oqizmasdi. Hozir esa...

Ular shunday deyishlari bilan ko'z oldimga mahallamizdan oqib o'tadigan kattagina ariq bo'yidagi axlat uyumi keldi. Yana tunov kungi voqea ham yodimga tushib ketdi: Ko'chasidagi xazon barglarini bir yerga to'plab, yoqib yuborayotgan Salimani Abdulkarim

Onajonim - tabiat

TEZ AYTISH
*Tubsiz dengiz dengizmi,
Dengiz tengsiz dengizmi?*

bobo urushib bergandilar. O'shanda men buning sababini tushunmagandim. Endi esa tushunib oldim.

Ahvol shu tarzda davom etaversa, keyinchalik mitillab turgan yulduzlar ham ko'rinmay qolar, bizdan keyingi avlodlar ularni umuman ko'rishmas ekan-da, degan xayoldan dahshatga tushib ketdim.

Tabiatimiz soffligini, musaffoligini asrash bizning qo'limizda ekan, keling aziz do'stlarim, «ONA» deya e'zozlaydigan tabiatimizni xuddi onalarimizdek ardoqlaylik. Toki, osmonimiz musaffo bo'lsin, yulduzlarimiz yanada charog'on porlayversin.

*Nilufar TOSHPOLATOVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi
102 - maktabning 7 - «V» sinf o'quvchisi.*

Tabiatning biz bilgan-bilmagan sinoatlari juda ko'p ekan. Sizlarga eng yaqin do'stimiz guvohi bo'lgan bir voqeani so'zlab bermoqchiman.

O'tgan yili yozda Aziz ismli do'stimiz dadasi bilan Afrika mamlakatlariga sayohatga bordi. Ular safordan

qaytishgan kuni do'stimizni ko'rgani chiqdik. Uning olgan ajoyibu g'aroyib foto suratlarini qiziqib tomosha qildik. Xajmi ham, ko'rinishi ham mittigina chumchuqni eslatuvchi bir qushning surati diqqatimni tortdi:

-Aziz, bu o'zimizning chumchuqmi?-so'radim do'stimdan.

-Yo'g'e, bu qushning nomi asaltopar.

-Ol-a, asal topadigan qush ham bo'larkanmi? Mana, sizlarga asal olib keldim, deb tumshug'ini ham tutadimi?-kulguga oldik biz.

-Ishonmaysizlarmi?- dedi Azizjon gapimizdan biroz ranjib. So'ngra ichkaridan bir necha suratlar olib chiqib, bizga ko'rsatdi. Ulardan birida haligi

TEZ AYTISH
*Kimki yesa kishmish,
Tishi qamashmash.*

qushcha qorachadan kelgan, sochlari jingalak

yaqinlashgach, qushchasini uchirib yubordi. «Pirr» etib uchib

ASALTOPAR QUSHCHA

ettirilgandi.

-Buning nomi Umid, deya o'z hikoyasini boshladi Aziz,-asaltopar qushcha haqida menga shu bola so'zlab berdi. Dastlab men ham, dadam ham uning gapiga ishonmadik. Shunda u bizni o'rmon tomonga boshladi.

o'rmonga kirib ketgan qushcha bir zumda qaytib chiqdi-da, Umidning boshi uzra aylana boshladi. Biz ham qushning ortidan ergashdik. Asalga yaqinlashgan sari qushchani chiqirishi yanada avjiga chiqardi. Quvonganidan Umidning boshi, yelkalariga qo'nb, qanotlarini silkita boshladi. U boshlagan yerga borsak, chindan ham asal serob, asalarilar g'ujg'on o'ynashardi...

-Eh, shu qushchani olib kelsang bo'larkan-da, biz ham mazza qilib asal yerdik,- dedi Malika hazil aralash.

-Olib kelardimu, ammo bu qushcha faqat Umidga o'rgangan ekan-da,-dedi Azizjon.

Bizning esa uning gaplariga ishonishdan o'zga choramiz qolmagandi.

*Nilufarxon BAHROMOVA,
Nafis san'at litseyining
10 - «A» sinf o'quvchisi.*

Aziz tengdoshlarim, e'tibor beryapsizmi, yurtimizning iqlimi tobora o'zgarib boryapti. Tabiat o'z mo'tadilligini yo'qotyapti. Ya'ni, namgarchilik, yog'ingarchilik kamayib bormoqda.

GIYOMATDA HAM NIHOZ ER!

Bahorgi yog'ingarchiliklarning kamayishi, qish faslida sanoqli kunlardagina qor yog'ishini nazarda tutaymiz. Nazarimizda tabiatdagi bunday o'zgarishlarda ham biz insonlarning qo'limiz borgan o'xshaydi. Tabiatni o'z holicha avaylab-asrash o'rniga tog'u toshlardagi dovdaraxtlarni, archazorlarni yo'q

hammadimiz ham o'ylab ko'ravermaymiz. Bizningcha, bu muammoning yechimi bordek. Birgina viloyatimiz misolida oladigan bo'lsak, bizda tog' yon bag'irlari ko'p. Ana shu yerlarda archazor va qarag'ayzorlar barpo etilsa. Bunday ishlarni hashar yo'li bilan qilsa ham bo'ladi. Yoshu qari bunday xayrli ishga bajonidil bosh qo'shishadi, deb o'ylaymiz. Axir yog'ingarchilik mo'l bo'lishini, o't-o'lanlar, maysazorlar yashnab turishini, demakki, hosilimizga, ro'zg'orimizga baraka kirishini kim ham istamaydi deysiz?! Zero, hadisi sharifda: «Agar qiyomat qoyim bo'lishini bilsang hamki, qo'lingdagi navdani ekib qol», deb yozilgan ekan.

ham istamaydi deysiz?! Zero, hadisi sharifda: «Agar qiyomat qoyim bo'lishini bilsang hamki, qo'lingdagi navdani ekib qol», deb yozilgan ekan.

*Sitora va Gulhoyo AKROMOVA,
Samarqand viloyati, Pastdarg'om
tumanidagi 29 - o'rta maktab o'quvchilari.*

Qishlog'im manzarasi

ILHOM BERAR SENDAGI SEHR

*Ey go'zal tabiat, husning betakror,
Chechaklar burkamish o'ngu so'lingni.
Fog'u toshlaring ham hatto mastunkor,
Jondek aziz bilgum dashu cho'lingni.*

*Ey ona tabiat, onamdek aziz,
Har go'shang uyg'otar qalbimda mohr.
Menga ilhom berar, ijodga undar,
Sendagi tarvat, sendagi sehr.*

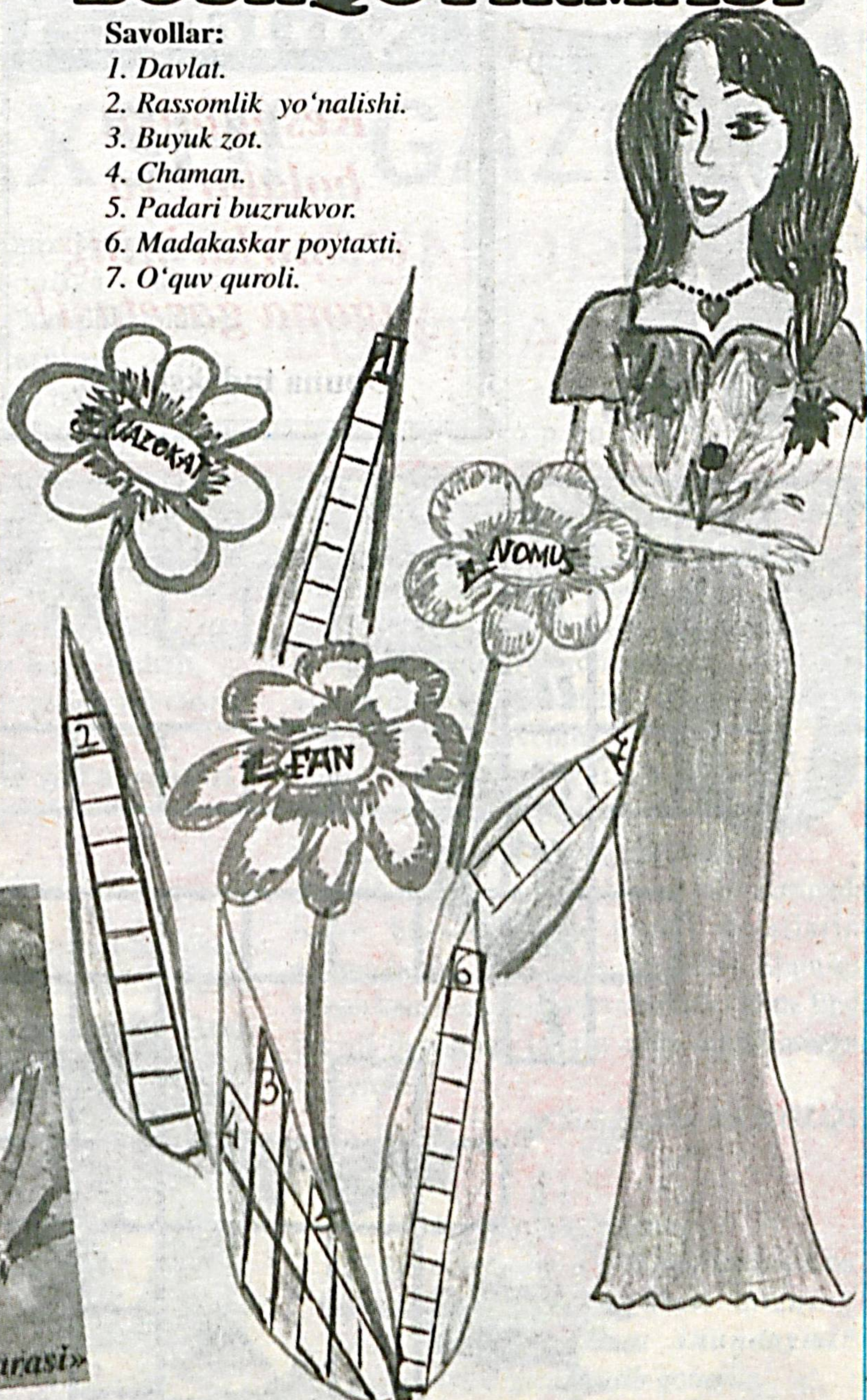
*Yulduzoy BOYXONBOYEVA,
Namangan shahridagi ixtisoslashgan
litseyning 7 - «A» sinf o'quvchisi.*

«GULSHAN»

BOSHQOTIRMASI

Savollar:

1. Davlat.
2. Rassomlik yo'nalishi.
3. Buyuk zot.
4. Chaman.
5. Padari buzrukvor.
6. Madakaskar poytaxti.
7. O'quv quroli.

*Tuzuvchi va rasm muallifi: Guljahon OTABOYEVA,
Samarqand viloyati, Oqdaryo tumanidagi 20 - maktabning 9 - «B» sinf o'quvchisi.*

FARZANDALARIM KO'P BO'LADI

Bugun mening tug'ilgan kunim, 14 bahorni qarshiladim. Hamma meni samimiy qutlayapti, tarbiyachi opalarim meni mahkam bag'irlariga bosib, yuzlarimdan o'pib qo'yishyapti. Ular orasida faqatgina siz yo'qsiz, onajon...

Mana, umrimning 14 bahori ham ortda qoldi. Shu yillar mobaynida har kuni sizlarni kuta-kuta kunlarni kech qilganim, hech kimga sezdirmay tunlari yig'lab chiqqanim, erta tongda esa yana ne-ne orzu va ilinlar bilan

yo'llaringizga intiq ko'z tikkanim o'zingagina ayon. Lekin hanuz sizlardan darak yo'q. Nima yomonlik qilgan ekanmanki, na siz, na otam menga mehr ko'rsatdingiz...

Ye'yish ichishdan, kiyinishdan hecham kamim

yo'q. Tarbiyachi opalarimiz ham xuddi onalardek mehribon. Lekin baribir ota-ona mehriining o'rnini hech narsa bosolmas ekan...

Hademay ulg'ayib, Mehribonlik uyimizdan uchirma bo'lamiz. Hayotda o'z o'rnimizni topishga, biror oliy o'quv yurtiga kirib o'qishga, biror kasbning boshini tutishga intilamiz. Keyin esa bir oilaning beki, bekasi bo'lamiz. Men ham bir oilaning bekasi bo'laman, farzandlarim ko'p bo'ladi. Men ulardan bor mehrimni ayamayman, sevib, ardoqlab katta qilaman. Ammo meni bir narsa o'ylantiryapti: ular mendan sizlarni so'rashsa, nima deb javob beraman? «Bobom, buvimnikiga olib boring, hamma o'rtoqlarim borishadi-ku», deya xarxasha qilishsa, ularni qanday ovutaman?..

Dadajon, oyijon, men sizlardan hech narsa talab qilmayman. Birgina o'tinchim: mendan ayagan mehriingizni nabiralaringizdan ayamang. Axir ularning tomirida ham sizning qoningiz oqadi-ku!

Mehribonlik uyi tarbiyalanuvchisining xatini bizga Toshkent viloyati, Zangiota tumanidagi 34 - o'rtta maktabning 7 - «A» sinf o'quvchisi Barno QAHRAMONOVA yetkazdi.

Maktabga ilk bora qadam qo'yganimga cheksiz mehr, iliq tabassum bilan qarshi olgan inson siymosini aslo unutmayman. Bu inson mening birinchi o'qituvchim Salomat opa Nutfullayeva bo'ladi.

Buxoro viloyatining G'ijduvon tumanidagi 46-maktabda boshlang'ich sinf o'quvchilariga saboq berib

tanlovlarda faol ishtirok etadilar. Yaqinda o'qituvchilar orasida o'tkazilgan «Ko'rgazmalar tanlovi»da qatnashib, tuman miqyosida birinchi, viloyatda ikkinchi o'rinni egalladilar. Tuman miqyosida o'tkazilgan «O'qituvchi» ko'rik-tanlovining g'olibasi bo'lganlarida biz shogirdlarining ham boshimiz ko'kka yetdi.

USTOZGA QANDAY SHOGIRDLAR KERAK?

kelayotgan ustozimizning pedagogik faoliyatlariga bu yil 25 yil to'ladi. Shu yillar mobaynida men kabi qanchadan-qancha shogirdlarni kamol toptirdilar. Salomat opa har bir darsga ijodiy yondoshadilar, o'zlari yangicha dars etaplari tashkil qiladilar. Darsdan tashqari turli kecha va tadbirlar uyushtirib, o'quvchilar qiziqishini orttiradilar.

Bizga dars beribgina qolmay, o'zlari ham turli ko'rik va

Ona tili va adabiyot f a n i g a chuqurlashtirilgan sinfimizni «iqtidorlilar sinfi» ham deyishadi. Bunday sharafli nomga sazovor bo'lishimizda, fanlarni qiynalmay b e m a l o l o'zlashtirishimizda Salomat opaning xizmatlari beqiyos. Navniholni qanday

eksang, parvarishlasang, u shunga monand bo'y cho'zadi, deyishadi-ku. Bizni ham bolaligimizdanoq bilimga chanqoq o'g'il-qiz qilib tarbiyalaganlari uchun Salomat opadan behad minnatdormiz. Yana bir gap, bizni gazetxon qilgan «Tong yulduzi»ga har biringiz albatta obuna bo'ling, deb undagan ham shu ustozimiz bo'ladi. Bu yil ham o'zlari yuz o'quvchini albatta «Tong yulduzi»ga obuna qildirishga hissa qo'shishim kerak, deb yelib-yugurib yuribdilar. Biz esa undan ham ko'proq yozilib, ustozni xursand qilmoqchimiz. Chunki, gazeta o'qiganlar osongina kitobxonga aylanadilar. Kitobxonlar esa aqlli, bilimli, ma'naviyatli insonlardir. Ustozimizga esa ana shunday shogirdlar kerak.

Malika NUROVA.

Ona yurti - oltin beshigi

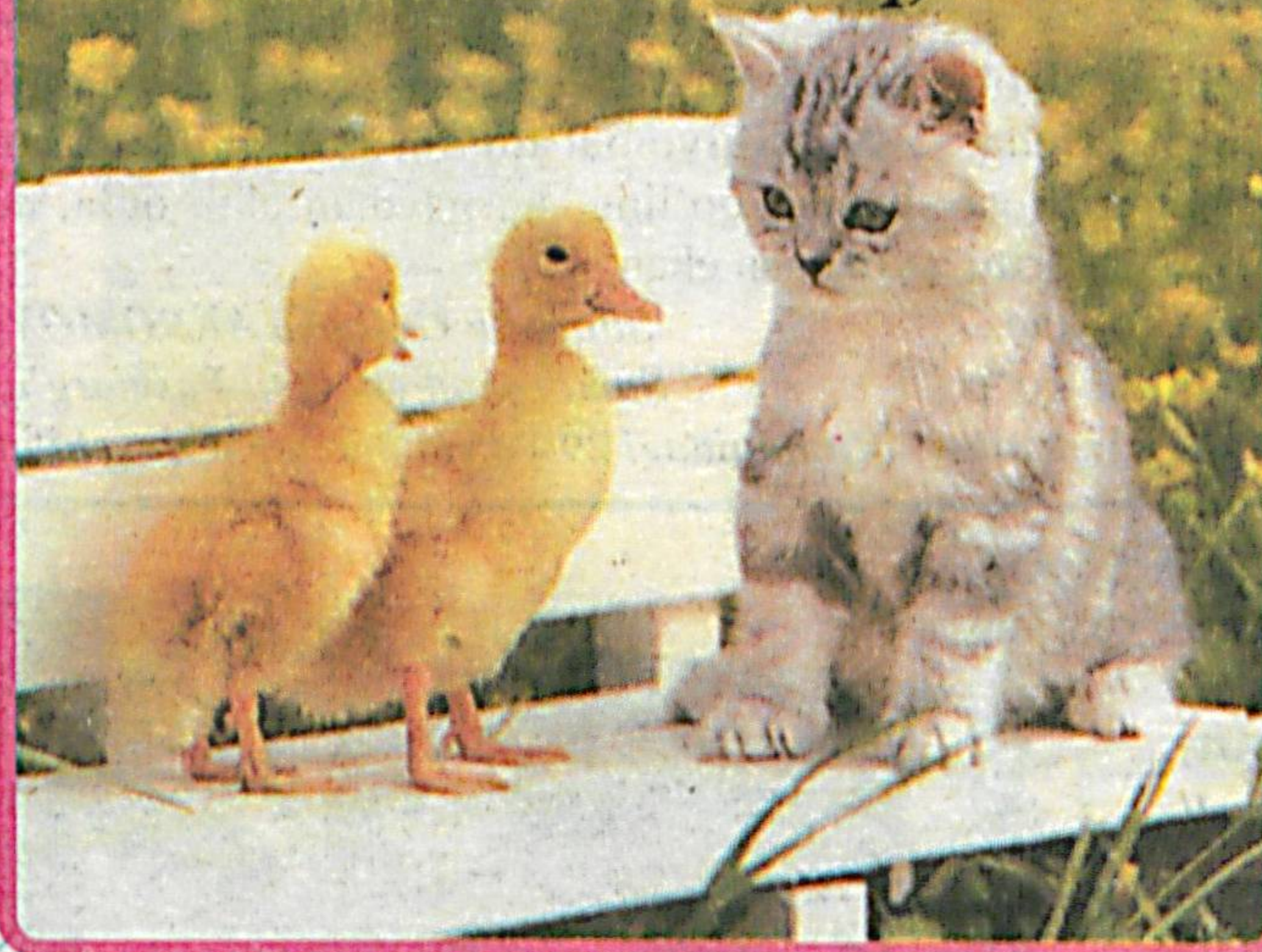
TONG yulduzi

Respublika bolalari va o'smirlarining yagona gazetasi!

Obuna indeksi: 198.

Bolalikda hamma inoq, do'st...

Boshqotirmani yechish uchun bo'sh kataklarga gullarning nomlarini to'g'ri joylashtirsangiz boshqotirmani yechgan bo'lasiz.

kala,
karnaygul,
lola,
tikan,
rayxon,
ranogul,
gulxayri.

Tuzuvchi: Bobur MURODOV, Toshkent shahari, Chilonzor tumanidagi 131-maktabning 6-«B» sinf o'quvchisi.

Ona yurti - oltin beshigi
TONG yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida ABDUAZIMOVA.

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
O'ktam OHUNOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida

N: 022 raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston» nashriyat-matbaa ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston» nashriyat-matbaa ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib sahifalandi va chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi - 11167

Buyurtma N: J675

Dizayn va sahifalovchi:

Otabek ESHCHANOV.
Navbatchi:
Gulyuz ARIFJANOVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38

144-38-10

144-21-75

Tel/ faks:

(99871) 144-24-45